

مرکز امور اجتماعی و فرهنگی
معاونت امور سازمان های مردم نهاد

طرح استاندارد سازی موضوع فعالیت سازمان های مردم نهاد

تدوین: گروه توانمند سازی، آموزش و طرح و برنامه

سال: آذر ماه ۱۳۹۰

ضرورت طرح موضوع:

مشارکتهای مردمی در قالب سازمانهای مردم نهاد و در چارچوب موضوعاتی مانند امور اجتماعی، امور خیریه، امور بشردوستانه، عمران و آبادانی، بهداشت و درمان، امور زنان، آسیب دیدگان اجتماعی، محیط زیست و امثالهم موضوعی است که در قوانین و اسناد بالادستی مورد تاکید و توجه بوده است و دستگاه های متعددی نسبت به صدور مجوز فعالیت در زمینه های مذکور اقدام می نمایند که از این جهت فقدان مدیریت یکپارچه و تعدد مراجع تاسیس و صدور از منظر آسیب شناسی مدیریت سازمان های مردم نهاد محل تامل است. اما موضوعی که باعث شده است تا طرح حاضر تدوین گردد فرایند تاسیس، نظارت و استعلام براساس آئین نامه هیات وزیران است که ماده ۳ آئین نامه موضوع فعالیت سازمانهای مردم نهاد را شامل موارد گوناگونی اعم از اجتماعی، فرهنگی، محیط زیست و... ذکر نموده ولیکن به ذکر مصداقها و مولفه های آن پرداخته است، ابلاغ این تصویب نامه مذکور و به تبع آن خلاء های موجود باعث شده است که در موارد متعددی فعالیتهای مشابه ذیل موضوعات گوناگون ثبت شده و رویه واحدی برای اجرای مصوبه نبوده است. از طرفی در پیش نویس قانون سازمانهای مردم نهاد حوزه فعالیت، جایگزین موضوع فعالیت گردیده و تعیین مصداقهای آن به عهده هیات عالی نظارت گذاشته شده است بنابراین خلاء گذشته کماکان به جای خود باقی مانده است که پس از تصویب و ابلاغ قانون ممکن است مسایل و مشکلات در عین اجرا پیش بیاید. لذا به منظور دستیابی به شیوه موثری که بتواند ضمن برطرف نمودن کمبودها و نواقص گذشته، بستر اجرای بهتر قانون را فراهم نماید والگویی

واحد و استاندارد دی جهت اجرادر سراسر کشور ایجاد نماید ، طرح استانداردسازی حوزه وموضوع فعالیت سازمانهای مردم نهاد در دستور کار اداره سازمان های مردم نهاد وزارت کشور قرار گرفت. این طرح علاوه بر اینکه سهولت در تشخیص دستگاه تخصصی با هدف تقویت نظارت بر تاسیس و نظارت بر فعالیت های سازمان های مردم نهاد را ممکن خواهد ساخت ، امکان شناسایی موضوعات فعالیت در زیر مجموعه حوزه فعالیت را برای متقاضیان تاسیس سازمان مردم نهاد فراهم خواهد نمود.

اهداف طرح:

الف: تعیین محورهای فعالیت سازمانهای مردم نهاد

ب: تعیین حوزه فعالیت سازمان های مردم نهاد

ج: استخراج موضوع فعالیت سازمانهای مردم نهاد

د: احصا دستگاه های تخصصی به تفکیک موضوع فعالیت

روش انجام کار:

طرح حاضر با استفاده از روش دلفی انجام شده است .به این معنا که ابتدا محورها ، حوزه ها و موضوع فعالیت

سازمان های مردم نهاد از دستگاه های تخصصی سوال شده است. دستگاه های تخصصی با استفاده از دانش

کارشناسی و تخصصی نظرات خود را اعلام نموده و پس از جمع بندی نظرات دستگاه های تخصصی دوباره به دستگاه های تخصصی ارسال شده و نظرات آنها به صورت تشکیل جلسه و یا به صورت مکتوب دریافت شده و نهایتاً به شکل طرح پیش رو تدوین شده است. لازم به ذکر است یافته های حاصل از طرح مبتنی بر دیدگاه های کارشناسی و تجربی کارشناسان دستگاه های تخصصی بوده است.

تعریف مفاهیم:

سازمان مردم نهاد: براساس آئین نامه مصوب هیات وزیران مورخ ۱۳۸۴/۵/۸ به شکل هایی اطلاق می شود که گروهی از اشخاص حقیقی یا حقوقی غیر حکمتی به صورت داوطلبانه با رعایت مقررات مربوط تاسیس شده و دارای اهداف غیر انتفاعی و غیر سیاسی است.

محور فعالیت : عبارتست از یک عنوان کلی که شامل حوزه های فعالیت چند گانه است.

حوزه فعالیت: عبارتست از یک عنوان تخصصی کلی که در برگیرنده موضوعات فعالیت تخصصی چندگانه است.

موضوع فعالیت: عبارتست از یک فعالیت تخصصی که در ذیل یک حوزه فعالیت قرار می گیرد. این مفهوم اشاره به مصداق های فعالیت زیر مجموعه حوزه فعالیت دارد.

دستگاه تخصصی: دستگاه یا سازمان دولتی است که موضوع فعالیت سازمان مردم نهاد به آن دستگاه مربوط

بوده و دستگاه مربوطه رسالت اعلام نظر تخصصی بر اساس موضوع فعالیت را برعهده دارد.

جدول استاندارد سازی موضوع فعالیت مردم نهاد

ردیف	محور فعالیت	حوزه فعالیت	موضوع فعالیت	دستگاه تخصصی مربوطه
۱	امور اجتماعی	پیشگیری از آسیبهای اجتماعی	۱. آسیب شناسی خانواده	نهاد خانواده ریاست جمهوری
			۲. پیشگیری از اعتیاد	سستاد مبارزه با مواد مخدر و سازمان بهزیستی
			۳. درمان معنادان و ترک اعتیاد	سازمان بهزیستی
			۴. پیشگیری از آسیبهای رفتاری	
			۵. پیشگیری از انحرافات جنسی	
			۶. پیشگیری از کودک آزاری	
			۷. پیشگیری از جرایم اینترنتی	
			۸. پیشگیری از بیکاری	وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی
			۹. پیشگیری از مهاجرت و حاشیه نشینی	
۱	امور اجتماعی	رفاه اجتماعی و ارتقای مهارتهای اجتماعی	۱. آموزش شیوه های صحیح زندگی	وزارت ورزش و جوانان و نهاد خانواده ریاست جمهوری
			۲. تحکیم بنیان خانواده	
			۳. ارتقای کیفیت زندگی	
			۴. ارتقای مهارتهای زندگی	وزارت ورزش و جوانان
			۵. ارتقای روحیه مشارکت و کارگروهی	
			۶. ارتقای مهارتهای فردی	
			۷. برنامه ریزی اوقات فراغت	وزارت ورزش و جوانان و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
			۸. تحرک و نشاط اجتماعی	سازمان بهزیستی کشور
			۹. فقرزدایی و توانمندسازی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
			۱۰. سلامت معنوی و اخلاق جوانان	سازمان فنی و حرفه ای کشور
			۱۱. کارآفرینی	بنیاد ملی نخبگان
			۱۲. ارتقای خلاقیت و ابتکار	
	امور خیریه و عام المنفعه		۱. کمک به استقلال و خودکفایی نیازمندان	سازمان اوقاف و امور خیریه
			۲. کمک به رفاه فردی و اجتماعی نیازمندان (خوراک، پوشاک، مسکن)	کمیته امداد امام خمینی (ره)
			۳. کمک به درمان بیماران نیازمند	سازمان بهزیستی کشور
			۴. حمایت مالی از نیازمندان	
			۵. حمایت از معلولین	
			۶. حمایت از ایتمام	
			۷. حمایت از دانش آموزان و دانشجویان نیازمند	
			۸. حمایت از دانش آموزان و دانشجویان معلول	
	امور اجتماعی زنان		۱. حمایت های فردی، قضایی، شغلی و بهداشتی	زنان و خانواده ریاست جمهوری
			۲. سایر موارد مرتبط با زنان	

	۱. کودکان آسیب دیده اجتماعی ۲. سایر موارد مرتبط با کودکان	امور کودکان		
سازمان بهزیستی کشور				
وزارت ورزش و جوانان	۱. ازدواج جوانان ۲. کمک به اشتغال جوانان ۳. تحصیل جوانان ۴. تربیت جوانان ۵. مسکن جوانان ۶. ورزش جوانان	امور جوانان		
سازمان تبلیغات اسلامی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سازمان شهرداریهای کل کشور بنیاد شهید و جانبازان	۱. گسترش ارزشهای اخلاقی ۲. گسترش مفاهیم دینی و مذهبی و انقلابی ۳. تعمیق فرهنگ شهرنشینی ۴. توسعه و تقویت فرهنگ دینی، قرآنی ۵. گسترش فرهنگ ایناروشهادت	توسعه ارزش های فرهنگی	۲	امور فرهنگی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱. سینما ۲. نمایش و تئاتر ۳. موسیقی ۴. طراحی ۵. نقاشی ۶. معماری ۷. شعر و ادبیات ۸. صنایع دستی ۹. نگارگری ۱۰. کارگردانی ۱۱. عکاسی ۱۲. چاپ و نشر ۱۳. خوشنویسی	هنر		
سازمان میراث فرهنگی و گردشگری	۱. جذب توریست و گردشگران ۲. کمک به توسعه صنایع دستی ۳. اگوتوریسم ۴. توسعه گردشگری داخلی ۵. توسعه گردشگری خارجی ۶. کمک به توسعه مراکز تفریحی و گردشگری ۷. کمک به توسعه مراکز اقامتی و هتل ها ۸. اطلاع رسانی در حوزه میراث فرهنگی و گردشگری ۹. حمایت از معماری اصیل اسلامی - ایرانی	میراث فرهنگی و گردشگری (اعم از مادی و معنوی)		
وزارت بهداشت و درمان	۱. توسعه فناوریهای نوین پزشکی ۲. پیشگیری از بیماریهای مسری و واگیردار ۳. توانمندسازی مردم جهت مقابله با بیماریها ۴. بهداشت خانواده ها	توسعه بهداشت عمومی		

وزارت بهداشت و درمان	۱. ارتقای بهداشت محیط شهری ۲. ارتقای بهداشت محیط روستایی ۳. بهسازی محیط ۴. بهداشت مواد غذایی ۵. بهداشت آب ۶. بهداشت حرفه ای ۷. بهداشت محیط زیست ۸. بهداشت مناطق محروم	بهداشت محیط	بهداشت و درمان	۳
وزارت بهداشت و درمان	۱. پیشگیری از بیماریها ۲. درمان بیماریها ۳. توانبخشی افراد ۴. تشخیص طبی	دارو و درمان بیماران		
هلال احمر ستاد مدیریت بحران	۱. امداد و نجات کوهستان ۲. امداد و نجات حوادث طبیعی ۳. امداد و نجات سوانح جاده ای	امداد و نجات		
محیط زیست و منابع طبیعی وزارت جهاد کشاورزی سازمان شهرداریهای کل کشور	۱. کاهش آلودگی صنایع ۲. کاهش آلودگی آب و هوا ۳. کمک به بازیافت زباله ۴. کمک به پاکیزگی محیط زیست شهری ۵. کمک به پاکیزگی محیط زیست روستاها ۶. حفاظت از گونه های نادر گیاهی و حیوانی ۷. حفاظت از جنگل ۸. حفاظت از مراتع ۹. حفاظت از شیلات ۱۰. حفاظت از دریاها و دریاچه ها ۱۱. حفاظت از تالابها ۱۲. حیات وحش	محیط زیست	محیط زیست و منابع طبیعی	۴
محیط زیست و منابع طبیعی	۱. حفاظت از منابع آب ۲. حفاظت از منابع انرژی ۳. مناطق حفاظت شده ۴. معادن و منابع زیرزمینی ۵. حفاظت از خاک	منابع طبیعی		
سازمان اوقاف و امور خیریه کمیته امداد امام خمینی (ره) وزارت مسکن و شهرسازی وزارت بهداشت و درمان سازمان شهرداریها	۱. ساخت مدرسه ۲. تجهیز مدارس ۳. کمک به توسعه صنایع کوچک ۴. ساخت کتابخانه ۵. تجهیز کتابخانه ۶. ساخت مراکز فرهنگی و آموزشی ۷. تجهیز مراکز فرهنگی و آموزشی ۸. ساخت مراکز درمانی و بیمارستان ۹. تجهیز مراکز درمانی و بیمارستان ۱۰. کمک به توسعه و آبادانی روستاها ۱۱. کمک به توسعه و آبادانی شهرها ۱۲. کمک به آبادانی مناطق محروم	کمک به عمران و آبادانی کشور	عمران و آبادانی	۵

۶	علمی و پژوهشی	فن آوریهای نوین، تعامل با مراکز علمی	۱. برقراری تعامل مستمر بین دستگاههای دولتی و مراکز علمی ۲. پژوهش در علوم خاص ۳. توسعه فن آوریهای نوین در مراکز علمی	وزارت علوم
۷	امور بشر دوستانه	حقوق بشر	۱. حقوق شهروندی ۲. حقوق زنان ۳. حقوق کودکان ۴. دفاع از ملت‌های مظلوم ۵. حمایت از آوارگان، مهاجرین و پناهندگان ۶. کمک به بازگشت آوارگان و مهاجرین خارجی ۷. کمک به معیشت پناهندگان	صیانت از حقوق شهروندی وزارت کشور وزارت امور خارجه قوه قضائیه اداره کل اتباع وزارت کشور
		حفظ صلح	۱. ترویج فرهنگ صلح و مبارزه با خشونت و جنگ ۲. توسعه فرهنگ و تمدن ایرانی و اسلامی ۳. معرفی دین اسلام به عنوان دین صلح و دوستی ۴. صدور انقلاب اسلامی و معرفی ارزشهای دینی و اخلاقی	صیانت از حقوق شهروندی وزارت کشور وزارت امور خارجه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
۸	امور بین الملل	انجمنهای دوستی	۱. کمک به توسعه روابط مسالمت آمیز ۲. کمک به توسعه روابط فرهنگی ۳. کمک به توسعه روابط اجتماعی	وزارت امور خارجه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
		سازمانهای بین المللی	۱. تعامل با سازمان ملل و نهادهای وابسته در سطح جهان ۲. مبارزه با صهیونیسم ۳. مبارزه با تروریسم	وزارت امور خارجه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
۹	توسعه انسانی	توسعه آموزش توسعه دانش توسعه صنایع توسعه منابع انسانی توسعه ارتباطات	۱. کمک به ایجاد زیرساختهای توسعه ۲. تعامل مردم و دولت در فرآیند توسعه ۳. توسعه آموزش و پرورش ۴. بهبود نظام و ساختار آموزشی ۵. فناوری اطلاعات و ارتباطات ۷. کمک به فرآیند خصوصی سازی	وزارت علوم آموزش و پرورش کمیته ملی توسعه پایدار سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
۱۰	ورزش	ورزش همگانی رشته های خاص ورزشی حمایت از قهرمانان حمایت از تیمهای ورزشی توسعه فرهنگ ورزشی	۱. توسعه ورزش همگانی ۲. توسعه رشته های خاص ورزشی ۳. حمایت از قهرمانان ۴. حمایت از تیمهای ورزشی ۵. توسعه فضاهای ورزشی ۶. توسعه ورزشهای بومی و محلی ۷. توسعه ورزشهای ابداعی	وزارت ورزش و جوانان
۱۱	اقوام	اتحاد اقوام و کمک به انسجام و وحدت ملی	۱. کمک به انسجام و وحدت ملی ۲. حفظ سنت ها ، آداب و رسوم ۳. احیای سنتهای پسندیده اقوام ۳. توسعه فرهنگ بومی	وزارت کشور استاندارها

